Luonnon monimuotoisuus

ELÄMÄN EHTO

Luonnon puolesta – ihmisen hyväksi
-strategian ja toimintaohjelman viestintäohjelma
vuosille 2009–2016

Johdanto

Luonnon monimuotoisuus köyhtyy kaikkialla maailmassa, myös Suomessa. Tämän haitallisen kehityksen pysäyttämiseksi ja monimuotoisuuden turvaamiseksi tarvitaan koko yhteiskunnan apua: niin yksityisiä ihmisiä, yrityksiä, kansalaisjärjestöjä kuin julkista hallintoa.

Periaatteita ja toimia luonnon monimuotoisuuden köyhtymistä vastaan määrittelee valtioneuvoston periaatepäätöksellään 21.12.2006 hyväksymä *Luonnon puolesta – ihmisen hyväksi* -strategia ja toimintaohjelma. Kyseessä on kansallinen työohjelma, joka toteuttaa biologista monimuotoisuutta koskevaa YK:n yleissopimusta (Convention on Biological Diversity, CBD).

Luonnon monimuotoisuuden suojelun merkitystä korostaa myös pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen hallitusohjelma. Sen mukaan ”luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön strategiaa toteutetaan tavoitteena taittaa luonnon monimuotoisuuden väheneminen ja vakiinnuttaa sen suotuisa kehitys”.

Luonnon puolesta – ihmisen hyväksi -työohjelman tavoitteiden toteuttaminen edellyttää viestinnän vahvaa tukea. Työohjelman yksi strateginen päämäärä on eri toimijoiden välisen yhteistyön vahvistaminen, minkä varaan myös viestintä rakennetaan.

Syksyllä 2007 teetetyn eurobarometrin[1)] mukaan eurooppalaiset tietävät verrattain hyvin, että luonnon monimuotoisuus on vähenemässä. Biodiversiteetti käsitteenä on niin ikään lyönyt itsensä läpi. Moni eurooppalainen ei kuitenkaan usko, että luonnon köyhtymisellä olisi suoranaista vaikutusta omaan elämään. Huolettomimpia asian suhteen ovat suomalaiset.

Suomalaiset viihtyvät luonnossa ja arvostavat sitä. Luonnossa pidetään tärkeänä hiljaisuutta, maiseman kauneutta, stressistä irti pääsemistä, liikuntamahdollisuuksia, ja sitä, että ”saa hyvän mielen”. Olemme ehkä luonnonläheisimpiä kansoja Euroopan unionissa.[2)] Tästä huolimatta tai ehkä juuri tästä syystä me olemme eurooppalaisista vähiten huolissamme luonnon monimuotoisuuden vähenemisestä. Huolta suomalaiset kantavat yhtä vähän kotimaastaan kuin koko maapallosta. Saattaa olla, että luonnonarvoiltaan rikkaan maan asukkaat eivät tiedosta hitaasti eteneviä laajoja muutoksia, jotka eivät välittömästi kosketa heidän jokapäiväisiä kokemuksiaan. Suomalaiset ovat sen sijaan varsin herkkiä puuttumaan lähiympäristönsä luonnon heikkenemiseen.

Barometri osoittaa viestinnälle mittavan haasteen saada suomalaiset tiedostamaan luonnon monimuotoisuuden jatkuvasta köyhtymisestä johtuvat seuraukset, ja saada heidät toimimaan tilanteen korjaamiseksi. Toisaalta esimerkiksi keskustelu vieraslajeista on kesäisin hyvinkin vilkasta.

Biodiversiteettiviestinnällä on paljon annettavaa muihinkin ajankohtaisiin aiheisiin; esimerkiksi ilmastonmuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen yhteys on erittäin tärkeä tuoda esiin.

Tämä viestintäohjelma on suunnattu eri hallinnonaloille sekä erilaisille sidosryhmille, jotka toimivat luonnon monimuotoisuuden parissa. Viestintäohjelmaan on kirjattu biodiversiteettiviestinnän ydinviestit, keskeiset viestintäkanavat sekä viestinnän mahdolliset kumppanit ja kohderyhmät. Eri tahot voivat halutessaan suunnitella tarkemmin omaa viestintäänsä tämän viestintäohjelman pohjalta.

Viestintäohjelman on koonnut ja sitä päivittää tarpeen mukaan ympäristöministeriön 20.11.2007 asettama Biodiversiteettiasioiden viestintäasiantuntijaryhmä. Ryhmän jäsenet ovat pääosin viestinnän parissa työskenteleviä henkilöitä ympäristöministeriöstä, ulkoasiainministeriöstä, liikenne- ja viestintäministeriöstä, puolustusministeriöstä, opetusministeriöstä, maa- ja metsätalousministeriöstä, Suomen ympäristökeskuksesta, Metsähallituksen luontopalveluista ja Yleisradiosta. Viestintäryhmä tekee yhdessä myös biodiversiteettiviestinnän vuosisuunnitelman.

Tavoitteet

Viestintäohjelman avulla pyritään herättämään kiinnostusta ja lisäämään tietämystä luonnon monimuotoisuuden ekologisista perusteista sekä luonnon suojelun ja kestävän käytön merkityksestä ja hyödyistä kansantaloudelle, elinkeinoelämälle ja yksityisille ihmisille. Tavoitteena on viestiä luonnon monimuotoisuuteen liittyvistä vaikeistakin asioista tavalla, joka kannustaa eri tahot toimimaan aktiivisesti asian puolesta.

Erityisen tärkeää on saada viestinnän useat eri sidosryhmät mukaan suunnittelemaan ja toteuttamaan kansallisen biodiversiteettistrategian ja toimintaohjelman toteutusta tukevaa viestintää luonnon monimuotoisuudesta.

Viestinnällä pyritään tekemään tunnetuksi *Luonnon puolesta – ihmisen hyväksi* -työohjelmaa ja sen tavoitteita. Sisäisellä viestinnällä varmistetaan, että eri hallinnonalat ovat tietoisia ohjelman toimenpiteistä, jotka niille on vastuutettu.

Jokaisen *Luonnon puolesta – ihmisen hyväksi* -työohjelman toimenpiteen kohdalla arvioidaan erikseen viestinnän tarve ja mahdollisuus kohdentaa viestintä mahdollisimman tarkasti. Yksittäisiä viestintätoimia suunniteltaessa arvioidaan myös, pyritäänkö viestinnällä vaikuttamaan tietoihin, asenteisiin vai vallitseviin käytäntöihin.[3)]

Viestinnän haaste on saada biodiversiteetti näkyväksi. Eri tahot tulisi saada huomaamaan, että monimuotoista luontoa löytyy jokaisen kotiovelta – niin maalla kuin kaupungissa. On korostettava konkreettisia asioita, joista ihminen hyötyy, jos suojelee esimerkiksi Suomelle ominaista eliölajistoa. Samalla on kerrottava laajemmista ongelmista, jotka ihminen joutuu tulevaisuudessa kohtaamaan, jos biodiversiteettiä ei suojella. Myös Suomen luonnon nykytilasta on annettava selkeä kuva. Yleissävyltään viestintä on kuitenkin toiveikasta. Se luo uskoa siihen, että tilanteeseen voidaan vielä vaikuttaa.

Lisäksi viestinnän on vastattava kysymykseen, miksi meidän suomalaisten tulisi välittää myös siitä, että luontoa tuhoutuu kaukaisissa kehitysmaissa.

---

[1] Euroopan komission ympäristöasioiden pääosasto teetti syksyllä 2007 eurobarometrin, jolla kartoitettiin eurooppalaisten asenteita luonnon monimuotoisuutta kohtaan (Attitudes of Europeans towards the issue of biodiversity). Barometria varten haastateltiin kaikkiaan yli 25 000 eurooppalaista unionin 27 jäsenmaasta.
[2] Luonnon virkistyskäytön inventointi (LVVI 1991-2000).
[3] Communication, Education and Public Awareness – A toolkit for National Focal Points and NBSAP Coordi-nators. http://www.cepatoolkit.org/

Viestintäkanavat

Viestintäkanavia ja toimenpiteitä, joita kaikki biodiversiteetti-viestintään osallistuvat tahot voivat käyttää.

- verkko
- kampanjat
- erilaiset tilaisuudet, erityisesti luonnossa järjestettävät
- aineiston tuottaminen
- asiantuntijapalvelut
- operatiivinen tiedottaminen" (tiedotteet ja tiedotustilaisuudet)
- sidosryhmäyhteistyö
- sisäinen viestintä

Biodiversiteetti-viestintäryhmän toimintaperiaatteet

Viestinnän intressit ovat eri tahoilla erilaisia, eikä aina voida tehdä yhteistä viestintää. Säännöllisen koordinaation avulla varmistetaan, etteivät yhteistyöhön osallistuvat tahot anna keskenään ristiriitaisia viestejä eivätkä tee päällekkäistä työtä. Työryhmässä edustetut tahot tekevät yhteistyötä viestintätoimissa aina, kun siihen on mahdollisuus ja kun se edesauttaa viestinnän onnistumista.

Biodiversiteetti-viestintäryhmän tehtäviä:

- Työryhmässä edustetut tahot vastaavat itse oman hallinnon-alansa ja vastuualueensa biodiversiteetti-tietoisuuden kasvattamisesta sekä vastaavat siitä, että kansallisen strategian ja työohjelman biodiversiteetti-tavoitteet ovat esillä mahdollisimman monissa oman organisaation viestintälinjauksissa ja "ulostuloissa" eikä ristiriitaisia viestejä pääse maailmalle.
- Työryhmässä edustettujen tahojen viestintävastaavat varmistavat, että biodiversiteettiin liittyvien sopimusten vastuuhenkilöt tuntevat yhdessä sovitut viestintälinjaukset.
- Biodiversiteetti-viestintäryhmä kokoontuu jatkossakin säännöllisesti ja tarkistaa eri organisaatioiden viestinnän tilanteen, haasteet ja onnistumiset. Näin taataan biodiversiteettiviestinnän jatkuvuus, vaihdetaan parhaita käytäntöjä ja löydetään uusia yhteistyömahdollisuuksia. Ryhmä päivittää ja tarkentaa viestintäohjelmaa ja tekee yhdessä viestinnän vuosisuunnitelman.
- Ministeriöiden välisen biodiversiteettiviestinnän koordinaattorina ryhtyy toimimaan vuoden 2010 alusta projektipäällikkö Marja Pylvänäinen Suomen ympäristökeskuksesta.
- Biodiversiteettiviestinnässä pyritään hyödyntämään olemassa olevia rakenteita, kuten luonnonvaraviestintää, kansallista luonnonvarastrategiaa (Sitra), ympäristöhallinnon viestinnän ohjausryhmää ja VELMU-viestintäverkostoa.
- Biodiversiteettiviestinnän keskeiset kumppanit kutsutaan vähintään kerran vuodessa yhteiseen keskustelutilaisuuteen.
- Viestintäryhmä seuraa ja mahdollisuuksien mukaan osallistuu kansainväliseen biodiversiteettiviestintään, huomioiden erityisesti vuoteen 2010 liittyvät toimet.

Viestinnän kumppanit ja kohderyhmät

Biodiversiteetti-viestintäryhmä on arvioinut mahdollisia viestintäkumppaneita, viestinnän kohderyhmiä ja julkisuustyyppejä. Viestintäkumppaneilla on luonnon monimuotoisuuteen erityisiä lähestymistapoja ja aihepiirejä, jotka ovat juuri niille läheisiä.

Onnistuneessa kumppanuussuhteessa voi viestintäkysymysten ohella syntyä uusia ajatuksia myös itse viestittävään asiaan liittyvistä ongelmista ja niiden ratkaisuista.

Kansalaisjulkisuuden osalta erittäin merkittäviä viestintäkumppaneita ovat kansalaisjärjestöt, etenkin ympäristön- ja luonnonsuojeluun keskittyneet. Järjestöjen vahvuuksia ovat verkottuminen, tehokas ja nykyaikainen viestintä, asiantuntemus sekä laajojen kokonaisuuksien hallinta. Ympäristöjärjestöjen ja valtion viestintäyhteistyö on lähitulevaisuuden kehittämiskohde Suomessa. Yhteistyö voisi ihanteellisesti mahdollistaa jopa viestintävastuun osittaisen "ulkoistamisen" aihepiireissä, joissa valtion viranomaisilla ja kansalaisjärjestöillä on yhtenevät tavoitteet. Samalla on kuitenkin tunnustettava kansalaisjärjestöjen vapaus olla eri linjoilla valtion viestintälinjausten kanssa. Tämän kaksijakoisuuden hallintaa on tarpeen kehittää puolin ja toisin.

Osa kansalaisjärjestöistä kytkeytyy luonnon monimuotoisuuden suojeluun ja kestävään käyttöön harrastuspohjaisesti. Ne edustavat harrastajia, joille jotkin tietyt luonnon tarjoamat ekosysteemipalvelut ovat erityisen läheisiä (luontoharrastus, retkeily, luonnontuotteiden keräily ja käyttö, metsästys, kalastus, ja niin edelleen). Viestintäkumppanuudella saavutetaan luonnosta kiinnostuneita kansalaisia, jotka myös ovat valmiita puolustamaan oikeuksiaan. Monilla järjestöillä on lisäksi tiiviitä kansainvälisiä yhteyksiä, jotka mahdollistavat laajan luonnon monimuotoisuuteen liittyvien teemojen käsittelyn.

Valtion viestintätoimet voivat kohdistua myös suoraan kansalaisiin, jolloin kohderyhmien määrittely on kunkin hallinnonalan tehtävä. Esimerkiksi opetushallinnolla on tehokkaat kanavat lasten ja nuorten suuntaan, puolustushallinto kohtaa nuorten aikuisten (miesten) lähes kokonaisia ikäluokkia ja maa- ja metsätaloushallinnon tehokkaat neuvontakanavat tavoittavat elinkeinonharjoittajat, joiden päivittäisillä toimilla on erityistä merkitystä luonnolle.

Asiantuntijajulkisuudessa erityisen suuri merkitys on poliittisen päätöksenteon organisaatioilla. Viestinnässä on tärkeä keskittyä päätöksenteon kannalta merkityksellisiin asioihin sekä etenkin tuoreen tieteellisen tiedon tulkintaan ja tiedon poliittisten näkökohtien esiin tuomiseen. Luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön perusedellytyksiin voidaan lukea tiedeyhteisön ja päätöksenteon vuorovaikutuksen parantaminen.

Suomessa ammattijärjestöillä ja eri elinkeinojen etujärjestöillä on perinteisesti vahva rooli mielipidevaikuttajina. Luonnon monimuotoisuuden teemojen läpäisy näiden viestintäkumppaneiden työssä riippuu olennaisesti siitä, kytkeytyvätkö aiheeseen liittyvät hyödyt ja haitat ymmärrettävästi ammatti- ja etutahojen tärkeinä pitämiin tavoitteisiin. Tässä suhteessa haaste valtion viestinnälle on samantyyppinen kuin kansalaisjärjestöjen kohdalla.

Luonnon monimuotoisuuden uhkatekijät liittyvät Suomessa paljolti maankäyttöön. Institutionaaliset maanomistajat (esimerkiksi kirkko, kunnat ja säätiöt) ovat tässä suhteessa kiinnostava viestintäkumppani. Institutionaalisten maanomistajien toiminnan ideologiset periaatteet tai niille asetetut yhteiskunnalliset velvoitteet saattavat muodostaa kehyksen, jossa luonnon monimuotoisuudella on sijansa. Niiden tavoitteiden mukaista voi olla se, että ne viestivät uskottavasti ottavansa vastuuta hallinnassaan olevista luonnonarvoista.

Viestinnän toteutuksessa on tärkeää huomioida, mitä viestintävälineitä tietty kumppani käyttää. Siinä missä *mediajulkisuus* saattaa sopia hyvin asiantuntijajulkisuuteen, on kansalaisjärjestöjen toiminnassa *verkkojulkisuus* vahvassa asemassa. Verkkojulkisuus on myös paras kanava tavoittaa nuoria ja hyvin koulutettuja kohderyhmiä.

Monen viestintäkumppanin kohdalla olisi suurta merkitystä sillä, että niiden *sisäisessä julkisuudessa* nostettaisiin luonnon monimuotoisuuteen liittyviä asioita esille. Laajempi osallistuminen viestintäyhteistyöhön ei ole edes mahdollista ilman, että motivointi aloitetaan omista toimijoista. Kumppanien oman toimialan sisäinen viestintä saattaa koskettaa hyvinkin rajattuja tai tietyn asian suhteen yhtenäisiä kansalaisryhmiä, jotka voidaan näin tavoittaa paljon tehokkaammin kuin esimerkiksi tiedotusvälineiden kautta.

Kansainvälisyys on keskeinen asia luonnon monimuotoisuuden kysymysten kohdalla. Esimerkiksi Suomen kehityspolitiikassa luonnon monimuotoisuuden suuri merkitys yhä kasvaa köyhyyden poistamisessa, rauhan säilyttämisessä ja ihmisoikeuksien puolustamisessa. Monet luonnon monimuotoisuuden suojeluun liittyvät aloitteet ja velvoitteet tulevat kansainvälisiltä foorumeilta, erityisesti biologista monimuotoisuutta koskevan YK:n yleissopimuksen puitteissa. Suomalaisten tietämys tästä yhteistyöstä on vähäistä. Suomalaiset myös saattavat herkästi kokea ulkopuolisen vaikuttamisen saneluksi tai Suomen oloihin sopimattomaksi. Erityisesti tämä koskee Euroopan unionin biodiversiteettipolitiikkaa.

Pohjoismaisen yhteistyön tärkeyttä korostaa maiden yhteinen historia ja yhteiset rajat. Myös luonto on yhteinen eikä tunne valtion rajoja. Voimme viedä yhdessä viestiä pohjoisen luonnon monimuotoisuuden erityispiirteistä ja ratkaistavista ongelmista esimerkiksi Euroopan unioniin.

Ydinviestit ja niitä tukevat viestit

Ydinviestit tukevat ja selkiyttävät viestintää ja sidosryhmätyötä. Niitä päivitetään tarvittaessa. Mikäli ryhmässä on monta viestiä, pääasiallinen ydinviesti on lihavoitu.

Ydinviesti: Monimuotoisuus on elämän ehto

Viestit kohderyhmittäin:

Yrityksille

- **Pitkällä tähtäimellä tietoisuus luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön edellytyksistä, ehdoista ja rajoitteista on kestävän yritystoiminnan edellytys**.
- Yrityksen toiminnan vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen kiinnostavat asiakkaita, mutta kasvavassa määrin myös osakkeenomistajia ja rahoittajia.
- Luonnon monimuotoisuuteen jossakin tuotannon vaiheessa vaikuttavat elinkeinoalat ovat erityisesti huomion kohteena – uskottava vastuunotto turvaa myös tuotteiden kysynnän.
- Epäonnistumisia luonnon monimuotoisuuden kestävässä käytössä on erittäin vaikea korjata viestinnällä, mutta onnistumisista ja hyvistä käytännöistä kannattaa viestiä.
- ”Business and Biodiversity” -aloite avaa yrityksille mahdollisuuksia vuorovaikutukseen viestintäkumppaneiden kanssa ja mahdollisuuksia löytää liiketaloudellisesti merkittäviä avauksia.

Päättäjille

- **Monimuotoisuuden häviäminen on ilmastonmuutoksen veroinen poliittinen ja taloudellinen uhka**.
- Luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen tulee ihmiskunnalle paljon kalliimmaksi kuin sen säilyttäminen.
- Luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen heikentää asiantuntija-arvioiden mukaan globaalia bruttokansantuotetta 7 % vuodessa vuoteen 2050 mennessä (ns. Stern Review on Biodiversity).
- Luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen on pysäytettävä nopeasti, sillä ihmiskunnan tulevaisuus ja hyvinvointi riippuu siitä. Esimerkiksi kalastuksen arvioidaan romahtavan globaalina elinkeinona, jos nykyistä suuntausta ei käännetä.
- Luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen on ilmastonmuutokseen verrattavissa oleva uhka, joka lisää yritysten toimintaympäristöjen epävakautta.
- Suomi on sitoutunut torjumaan luonnon monimuotoisuuden köyhtymistä.
- Suomi on luvannut tukea kehitysmaiden valmiuksia tutkia, hoitaa ja hallita luonnonvarojaan.
- Suomi on sitoutunut suojelemaan luonnon monimuotoisuutta ja kestävää käyttöä maailmanlaajuisesti.
- Kaikessa päätöksenteossa tulee ottaa huomioon nykyinen tutkimustieto luonnon monimuotoisuudesta.

Tutkijoille

- **Tiedeyhteisöllä tulee olla valmius synnyttää oma-aloitteisesti vuorovaikutusta päätöksentekijöiden kanssa**.
- Luonnon monimuotoisuudesta tarvitaan tutkimustietoa ja tieteenalojen välistä yhteistyötä.

Kansalaisille

- **Luonnon monimuotoisuus on elämän ehto!**
- Luonnon monimuotoisuus alkaa sinun puutarhastasi.
- Maamme kasvien ja eläinten tulevaisuus on suomalaisten omissa käsissä.
- Suomen luonto on ainutlaatuinen, sitä ei voi ostaa marketista tai tilata netistä.
- Kulutustottumuksilla vaikutat luonnon monimuotoisuuteen.
- Elämä maapallolla perustuu luonnon monimuotoisuuteen.
- Monimuotoisesta luonnosta saa fyysistä ja henkistä hyvinvointia.

Viestit asiaryhmittäin:

Metsä

- **Metsänomistaja hyötyy metsäluonnon hoidosta ja ylläpidosta**.
- Monimuotoinen metsä tekee hyvää ihmiselle ja luonnolle.
- Monimuotoinen metsä tuottaa happea ja sitoo hiiltä.

Maatalous

- **Monimuotoinen maatalous turvaa kauniin ja tuottavan maaseutuympäristön**.
- Monimuotoisuus tulee maataloudesta ruokapöytään.
- Monimuotoinen maatalousympäristö on kunnianosoitus menneiden sukupolvien työlle.
- Alkuperäisroduissa säilyy ainutlaatuinen geeniperimä.

Itämeri ja vesistöt

- **Itämeren pahoinvointi on myös monimuotoisuuden häviämistä**.
- Itämeren puhdistaminen on elinehto elävälle merelle
- Mökkeile luontoa kunnioittaen: rannoilla kohtaavat vesiluonto, maaluonto ja virkistäytyvä ihminen – monimuotoisuus houkuttelee mutta vaatii huolenpitoa
- Vesiluonnon monimuotoisuus on suomalaisen luonnon vaalittava erityisarvo.

Tunturit

- Ilmastonmuutos supistaa tunturiluontoa työntämällä metsiä tunturiniityille.
- Menetämme tunturiluonnon, jos ilmasto lämpenee.

Suot ja kosteikot

- Suot ja kosteikot ovat muuttavien lintujen elinehto.
- Kuivatus ja turpeenotto hävittävät suot.

Talous

- Kansantalous kukoistaa monimuotoisesta luonnosta.
- Menetetyt eläinlajit ja elinympäristöt eivät palaa millään hinnalla.
- Luonnon monimuotoisuuden heikkenemistä kannattaa torjua nyt, sillä se on tulevaisuudessa monin verroin kalliimpaa ja jopa mahdotonta.

Globaaleja

- **Kehitysmaiden köyhät ovat globaalien kriisien syyttömimmät kärsijät.**
- Maailman köyhimmät ovat riippuvaisimpia luonnon monimuotoisuudesta.
- Monimuotoinen luonto suojaa luonnonkatastrofeilta ja hillitsee ilmastonmuutosta.
- Luonnonvarojen kestävä käyttö ehkäisee ympäristöpakolaisuutta ja tukee kansainvälistä vakautta.
- Kehitysmaiden köyhyyttä vähennetään suojelemalla luonnon monimuotoisuutta ja käyttämällä luonnonvaroja kestävästi.
- Metsäkato ja aavikoituminen altistavat kehitysmaat vakaville vesi- ja ruokakriiseille.
- Globaalista vastuunkannosta hyötyy myös Suomi. Kun kaikkien maiden ekosysteemit voivat hyvin, maailman vakaus ja turvallisuus lisääntyvät.
- Luonnolla ja lajeilla on olemassaolon oikeutus ja itseisarvo.

Seuranta ja arviointi

Biodiversiteetti-viestintäryhmä seuraa yksittäisiä viestintätoimia ja viestinnän vuosisuunnitelman toteutumista, jotta voidaan varmistua, että resursseja käytetään paitsi tehokkaasti myös perustellusti *Luonnon puolesta – ihmisen hyväksi* -työohjelman painopisteiden mukaisesti. Arvioinnissa keskitytään muun muassa kohdennukseen, aikataulutukseen sekä hankkeiden realistisuuteen. Tilaisuuksista kerätään palautetta, jota hyödynnetään uusien tilaisuuksien ja hankkeiden suunnittelussa.

Luonnon monimuotoisuuteen liittyvien asiakokonaisuuksien tuntemusta viestinnän keskeisten kumppanien ja kohderyhmien sekä median keskuudessa seurataan muutaman vuoden välein esimerkiksi barometrin avulla. Tällöin huomio kiinnitetään muun muassa viestinnän ymmärrettävyyteen, ajoitukseen ja yksityiskohtaisuuden riittävyyteen.